شهرآرا
روزنامه شهر امید و زندگی
شنبه
۲۰ دی ۱۳۹۹
۲۵ جمادی‌الاول ۱۴۴۲
شماره ۳۲۹۶
SHAHRARANEWS.IR

طرح تفصیلی جدید حریمِ حرم در ترازوی نقد

گزارش شهرآرا از یازدهمین نشست «گفتمان توسعه شهری» مشهد با موضوع «نقد و بررسی طرح پیشنهادی تفصیلی بافت پیرامون حرم مطهر رضوی»

محمد کاملان
M.Kamlan@shahraranews.ir

گزارش روز

رئیس کمیسیون شهرسازی و معماری شورای شهر گفت: متأسفانه در طرح تفصیلی جدید پیرامون حرم، مدیریت شهری و شورای شهر مشهد در مسیر نگارش و مشورت و تصویب این طرح کنار گذاشته شده‌اند.

محمدهادی مهدی نیا در نشست «توسعه گفتمان شهری» با موضوع نقد و بررسی «طرح پیشنهادی تفصیلی بافت پیرامونی حرم مطهر رضوی» که با حضور اعضای شورای شهر مشهد، نمایندگان شهرداری، مشاوران طرح جدید، سرمایه گذاران در منطقه ثامن و جمعی از کارشناسان شهرسازی و معماری برگزار شد، افزود: ما اعلام کردیم که طرح ویژه بافت پیرامون حرم رضوی در مقایسه با طرح‌های هفت گانه شهر مشهد از حساسیت و اهمیت زیادی برخوردار است و براساس قانون، طرح‌های تفصیلی ابتدا باید به تأیید شورای شهر برسد و در مراحل بعدی به کمیسیون ماده ۵ و استانداری ارجاع داده شود، اما در جریان طرح تفصیلی جدید حرم رضوی چنین اتفاقی نیفتاد.

رئیس کمیسیون شهرسازی و معماری شورای شهر مشهد با اشاره به اهمیت گفت‌وگو برای حل مسائل پیچیده شهری به‌ویژه در شهر مشهد، گفت: مسائل شهری مثل ریاضیات جواب از پیش تعیین‌شده‌ای ندارند و عوامل بسیار زیادی بر آن تأثیرگذار هستند. در شهرسازی امروز این مسئله که رسیدن به نقطه مطلوب نیازمند گفت‌وگو و تبادل نظر است، پذیرفته شده و مسیر دستیابی به این نقطه البته بسیار مهم است. با این حال با تکیه با هرمسیر نامناسبی نمی‌توان آن را به‌دست آورد.

بافت حساس

مهدی‌نیا با تأکید بر اینکه بافت پیرامون حرم برای همه مردم ایران و به‌ویژه مسئولان شهری و کشوری اهمیت بسیار زیادی دارد، اضافه کرد: این اهمیت خواسته یا ناخواسته حساسیت‌ها را به‌روی این بافت زیاد می‌کند و به همین دلیل از دهه ۴۰ که شهرسازی جدید در ایران شکل گرفته است، یکی از موضوع‌های اساسی مدیران شهری بر رسیدگی به این بافت استوار بوده و طرح‌های گوناگونی از طرح بوربور گرفته تا اقدامات ولیان، طاش و مهرآزان برای آن نوشته شده است. وی ادامه داد: اهمیت بافت پیرامون حرم باعث شده است که همه دست اندرکاران، مجاوران و ساکنان این بافت و زائران، استادان دانشگاه و کسانی که در امر ساخت و ساز در این منطقه مشغول کار هستند، درباره این مسئله دغدغه‌مند باشند و اقدامات و نظرات آن‌ها با نیت خیر و با هدف ارتقای محیط پیرامون حرم مطهر رضوی است.

این فرایند قانونی نیست!

رئیس کمیسیون معماری و شهرسازی شورای شهر مشهد با انتقاد از رویه شکل گرفته برای نگارش طرح تفصیلی جدید پیرامون حرم و کنارگذاشتن مدیریت شهری از سوی وزارت راه‌وشهرسازی در مسیر نگارش و مشورت و تصویب این طرح، افزود: ما اعلام کردیم که طرح ویژه بافت پیرامون حرم رضوی در مقایسه با طرح‌های هفت گانه شهر مشهد از حساسیت و اهمیت زیادی برخوردار است و به‌تبع فرایندهای قانونی آن هم باید با حساسیت بیشتری دنبال شود. متأسفانه درباره این طرح جدید هنوز چنین اتفاقی نیفتاده است. تا امروز هماهنگی میان نهادها برای بازسازی بافت پیرامون حرم مطهر رضوی وجود نداشته است و اگر طرح خوبی هم تهیه شود، با این فرایند چشم‌انداز خوبی در اجرا نخواهد داشت.

مهدی‌نیا هدف از برگزاری این نشست را افزایش تحقق‌پذیری این طرح اعلام کرد و گفت: سعی ما این بود که در این نشست از منظر تخصصی، پای حرف مشاور طرح، سرمایه‌گذاران و بدنه اجرایی و ساکنان منطقه بنشینیم تا شاید مسیر تازه‌ای در تعامل میان این بخش‌ها با هم باز شود. امیدواریم که با این کار سوء‌تفاهم‌های شکل گرفته در سال‌های گذشته برطرف.

عکس: نیما نجف‌زاده | شهرآرا

مشاور جدید: بنیان این طرح از پارسال بود

در ادامه علی خدایی، نماینده مشاور طرح ویژه حریم رضوی، با اشاره به توافق آبان پارسال میان استاندار سابق و وزارت راه‌وشهرسازی مبنی بر واگذاری تهیه طرح جدید به آن وزارتخانه به‌دلیل اختلافات مدیریت شهری و وزارت راه در مسئله اجرای طرح راهبری مهرآزان، گفت: در طول تهیه این طرح بیش از ۲۲۳ جلسه با مدیریت شهری و ۵بار از محدوده بازدید داشتیم و علاوه بر برداشت و ثبت پلاک‌به‌پلاک طرح، یک برداشت کالبدی کامل از بافت انجام و اولین‌بار یک نقشه فرهنگی نیز برای بافت منطقه ثامن تهیه شد؛ ضمن اینکه بیش از ۲هزار منظر شهری هم شناسایی و ثبت شد.

انتقاد از حذف بخش‌هایی از شارستان

علی عابدزاده، معاون شهرسازی شهرداری منطقه ثامن نیز بیان کرد: در طرح پیشنهادی، شارستان در قطاع یک حذف شده است و بخش هایی که از قبل اجرا شده است، تثبیت و عرض خیابان در برخی مناطق کم می‌شود. خیابان آیت‌ا... طبسی هم تغییر کارکرد پیدا می کند. سطح بالا به‌عنوان ره‌باغ و سطح زیرین به‌عنوان موزه زیارت تعریف شده است. نقشه ها، هندسه و عرض ره‌باغ هایی که پیش از این اجرا شده است و برخی از آن‌ها نزدیک به صددرصد پیشرفت داشته‌اند، تغییر کرده است و ساخت برخی باید متوقف شود. فضاهای سبز که در طرح‌های گذشته براساس نیاز محله پیش‌بینی شده است، در طرح جدید از نظر مساحت کاهش یافته است. پارکینگ‌های عمومی داخل بافت حذف و دوربرگردان‌های حرم همه تبدیل به صحن خواهند شد.

هیچ ردی از ایستگاه قطارشهری نیست!

قربانعلی شیرازی، مدیرکل امور شهرسازی شهرداری مشهد هم در نقد طرح جدید با بیان اینکه این طرح اگر منجر به رضایت مردم نشود شکست خواهد خورد و حاکمیت از مشاور هیچ حمایتی نمی کند، افزود: در طرح هیچ رد و اثری از قطارشهری و ایستگاه آن نیست، درحالی که یکی از مهم‌ترین ایستگاه‌های آن در جوار حرم و در دل بافت ثامن پیش‌بینی شده است. وی اظهار کرد: در این طرح قرار است دوربرگردان‌های راکتی نواب و شیرازی به صحن حرم تبدیل شود و زیرگذرها از چرخه عبوروmرور حذف شوند. این اتفاق در حالی می‌افتد که شهر به این زیرگذرهای اتصال‌دهنده نیاز دارد و شارستان آن‌طور که آستان‌قدس می‌گوید توانایی ایفای این نقش را ندارد.

معاون مطالعات و برنامه‌ریزی سازمان ترافیک شهرداری مشهد هم در ادامه این نشست بیان کرد: دسترسی مطلوب و بدون ترافیک مردم به مرکز شهر، تأمین پارکینگ و شبکه معابر همواره یکی از دغدغه‌های مهم مدیریت شهری بوده است که در این طرح تفصیلی توجه چندانی به آن نشده است.

حسن محسنیان با انتقاد از پیشنهاد مشاور جدید برای انتقال ایستگاه‌های اتوبوس به زیرگذر حرم مطهر رضوی، افزود: خطوط منتهی به حرم رضوی از دورترین مناطق مشهد، مثل الهیه مسافر دارد. با تبدیل دوربرگردان ها به صحن و تغییر ایستگاه‌های اتوبوس این خطوط مسافرگریز می‌شوند و استفاده از خودرو شخصی در اولویت قرار می گیرد، ضمن اینکه انتقال ایستگاه‌ها به زیرگذر به‌دلیل آلودگی شدید هوا شدنی نیست و آسیب زیادی به شهروندان می‌زند.

هشداری جدی درباره یک پیشامد مانند حادثه «منا»

محمدرضا مسعودی، مشاور معاون سازمان خدمات شهری نیز ایراداتی جدی و اساسی در حوزه پدافندغیرعامل و مدیریت بحران به طرح تفصیلی جدید وارد و پیش‌بینی کرد که اگر اصلاحات جدی و اساسی در این طرح صورت نگیرد بعید نیست که در مواقع ازدحام و شلوغی حرم شاهد حادثه‌ای مثل حادثه منا باشیم. وی افزود: در مناسبت‌هایی مثل تحویل سال، عید فطر و سخنرانی مقام معظم رهبری شاهد حضور بیش از یک‌ونیم‌میلیون نفر در حرم مطهر رضوی هستیم که برنامه‌ریزی برای تخلیه این جمعیت به‌ویژه در زمان بروز بحران باید انجام و پیش‌بینی شود.

متهم اصلی وزارت راه و شهرسازی است، نه شهرداری!

در ادامه احمد نوروزی، نایب رئیس کمیسیون اقتصادی، سرمایه‌گذاری و مشارکت‌های شورای شهر مشهد، با بیان اینکه وزارت راه‌وشهرسازی به‌عنوان تهیه کننده و مجری طرح باید پاسخگوی افکار عمومی باشد، این وزارتخانه را متهم اصلی اتفاقات پیش آمده در این بافت و طولانی‌شدن آن دانست و گفت: وزارت راه‌وشهرسازی باید تکلیف چندین‌هزارمیلیاردتومان حقوق مکتسبه پروژه‌هایی را که تحت‌الشعاع قرار می گیرد مشخص و محل تأمین اعتبار برای جبران خسارات آن‌ها را تعیین کند، در غیراین‌صورت آن‌ها خود را به بدترین شکل ممکن به ما تحمیل خواهند کرد و طرح جدید با صدها شکایت در دستگاه‌های قضایی برای احقاق حقوق مکتسبه متوقف خواهد شد.

حرف نمایندگان مردم مشهد شنیده نشد

نایب رئیس کمیسیون اقتصادی، سرمایه‌گذاری و مشارکت‌های شورای شهر مشهد گفت: شورای پنجم رویه و نگاه حاکم بر بافت پیرامونی حرم مطهر رضوی را از مداخله مستقیم به رویکرد مشارکت مردمی تغییر داد و برهمین اساس چندین دفتر تسهیلگری با تأکید شورای شهر در این بافت ایجاد و مستقر شد، احیای آثار تاریخی ارزشمند در دستورکار قرار گرفت و اقدامات زیرساختی چون ایجاد ره‌باغ‌ها و فضای سبز با جدیت دنبال شد تا زندگی مردم را نجات دهد.

به گفته نوروزی، وزارت راه و شهرسازی در این زمینه فقط حرف زده و عمل نکرده است. دولت و وزارت قول همکاری و پرداخت پول برای بازسازی و بهسازی بافت پیرامون حرم مطهر رضوی دادند، اما این قول فقط تیتر روزنامه‌ها شد و در واقعیت یک ریال به مدیریت شهری داده نشده است. وی در ادامه گفت: مشاور تهیه طرح شرایط را طوری جلو برده است که نماینده مردم حق مشارکت را نداشته باشند و نتوانند اعمال‌نظر کنند. نمی‌شود که طرح تغییر کند، ولی مدیریت شهری حق اعمال و ابراز نظر نداشته باشد و از گردونه تهیه طرح حذف شود و همه بار اقدامات بعدی و هزینه‌هایی که باید پرداخت شود را به دوش بکشد. ما هیچ انتظاری فراتر از قانون نداریم، ولی افرادی که دم از شهرسازی مشارکتی می‌زنند، حاضر نیستند که نمایندگان مردم را تحمل کنند و نظراتشان را بشنوند و استفاده کنند.

سرمایه‌گذار را فراری ندهیم

نایب رئیس کمیسیون اقتصادی، سرمایه‌گذاری و مشارکت‌های شورای شهر مشهد تصریح کرد: سرمایه‌گذاری که به مشهد آمده، با اعتماد به مدیران دولتی و طرح موجود سرمایه‌گذاری کرده و ره‌باغ‌ها و خیابان‌هایی که براساس آن پروانه دریافت کرده، جزئی از حقوق آنان است و اگر ما این سرمایه‌گذار را فراری دهیم، باید فردا دست‌به‌دامان خارجی‌ها برای سرمایه‌گذاری در مشهد بشویم.

مهم‌ترین موضوع تحقق‌پذیری طرح است

سعید شعرباف، مدیرعامل جدید شرکت عمران و مسکن‌سازان ثامن نیز گفت: ۳هزار پلاک باید تملک شود که به ۵هزارمیلیارد تومان بودجه نیاز دارد و با توجه به سرعت کارگزار فعلی حداقل ۱۰ سال دیگر طول می کشد؛ درحالی که موضوع تملک هر یک از این خانه ها می تواند بحرانی شبیه به آلونک بندرعباس درست کند و مدیریت شهری را به چالش بکشد.

گفتنی است؛ محمدحسین روشنک، رئیس کانون کارآفرینان استان، محمود پژوم، رئیس انجمن انبوه‌سازان خراسان رضوی، قاآنی، رئیس مجمع مطالبه‌گران بافت حریم رضوی، دکتر ناصر محسنی از استادان معماری و شهرسازی و علی کریمی‌قدوسی، قائم‌مقام اسبق آستان قدس رضوی نیز از دیگر افرادی بودند که دراین‌باره نظرات خود را بیان کردند.

پرویز فتاح در مشهد اعلام آمادگی کرد

زمین‌های بنیاد مستضعفان در خدمت آبادانی حاشیه مشهد

گزارش خبری

رئیس بنیاد مستضعفان کشور گفت: حاضریم زمین‌های در مالکیت بنیاد مستضعفان را به شرط استفاده و کاربری عمومی در راستای کاهش محرومیت مناطق حاشیه مشهد در اختیار شهرداری قرار دهیم.

به گزارش ایرنا، پرویز فتاح در نشست بررسی مشکلات مناطق حاشیه شهر مشهد افزود: مایلیم در یک طرح جامع و فراگیر که در آن وظایف همه دستگاه‌ها به روشنی مشخص شده باشد با مجموعه مدیران و دستگاه‌های مختلف حاکمیتی برای ساماندهی مشکلات مناطق حاشیه‌ای مشهد همکاری جدی داشته باشیم.

وی ادامه داد: پیشنهاد می کنیم که هر یک از دستگاه‌های اجرایی برای حل مشکلات مناطق حاشیه شهر مشهد یک نماینده ویژه و تام‌الاختیار تعیین کند تا با تعامل و همکاری برای تهیه طرح جامع اقدام کنند.

تقبل هزینه اشتراک آب و گاز محرومان حاشیه شهر

وی گفت: در مشاهده‌های میدانی در مناطق حاشیه‌ای مشهد ملاحظه شد خانواده‌هایی هستند که باوجود لوله‌کشی آب و گاز توان پرداخت اشتراک آن‌ها را ندارند که به‌زودی پس از شناسایی، بنیاد هزینه اشتراک آن‌ها را تقبل خواهد کرد و در زمینه ساخت پروژه‌های عمرانی برای تأمین سیمان لازم نیز آمادگی داریم.

فتاح افزود: فارغ از اینکه ساکنان مناطق حاشیه شهر مشهد از چه استانی باشند همه آن‌ها مردم کشور ما و هم‌وطن ما هستند و ما موظف به حل مشکلات آن‌ها هستیم و اینکه مسئولی بپرسد از کجا آمدی و چرا آمدی، جفا در حق این مردم انقلابی و ولایت‌مدار است.

جلسه بررسی وضعیت حاشیه شهر مشهد مقدس

او با بیان اینکه بنیاد مستضعفان در بخش سرمایه‌گذاری‌های کلان در خراسان‌رضوی، از جمله ۳ هزار میلیارد تومان در معدن سنگان، قدم‌های بزرگی برداشته است که به‌زودی به ثمر می‌نشیند، تأکید کرد: در بخش محرومیت‌زدایی از مناطق حاشیه مشهد نیز با جان و دل مایل به همکاری و سرمایه‌گذاری در راستای کاهش مشکلات این‌بخش‌ها هستیم.

حاشیه مشهد نیازمند برنامه جامع است

استاندار استان خراسان‌رضوی نیز در این‌نشست گفت: حل مشکلات مناطق حاشیه‌ای کلان‌شهر مشهد نیازمند تعامل همه دستگاه‌های حاکمیتی و داشتن برنامه‌ای جامع است.

محمدصادق معتمدیان افزود: پیشنهاد می کنیم این‌برنامه جامع با نظر مشترک همه نمایندگان دستگاه‌های حاکمیتی مثل استانداری، فرمانداری، شهرداری، آستان‌قدس‌رضوی، بنیاد مستضعفان، سازمان برنامه و بودجه، راه و شهرسازی و سایر نهادها تهیه شود و در این‌برنامه وظیفه هرنهاد به‌طور مشخص تفکیک و برای اجرا ابلاغ شود. امیدواریم طی یک سال این‌تفاهم‌نامه تهیه و عملیاتی شود.

معضل معتادان متجاهر در حاشیه مشهد

وی ادامه داد: مشکل وجود معتادان متجاهر یکی از معضلات عمده مناطق حاشیه مشهد است که پیامدهای منفی اجتماعی و فرهنگی و امنیتی به دنبال دارد و این‌معتادان که تعداد آن‌ها حدود ۱۰ هزار نفر تخمین زده می‌شود از استان‌های مختلف کشور هستند.

معتمدیان افزود: بنا داریم با بازگرداندن معتادان به استان‌های بومی خودشان، سایر استان‌ها را نیز در ساماندهی این‌معضل اجتماعی مشارکت دهیم، ضمن اینکه بحث ساماندهی اردوگاه‌ها برای نگهداری این‌افراد آغاز شده است.

وی اضافه کرد: اگرچه اقتصاد زیارتی مشهد به دلیل کرونا دچار آسیب‌هایی شده اما تأمین امنیت مناسب در مناطق حاشیه‌ای شهر مشهد از اولویت‌های نظام است.

او ادامه داد: بنیاد مستضعفان از ابتدای بروز این‌بیماری بیش از ۹۰ میلیارد تومان برای کمک به اقشار آسیب‌پذیر خراسان‌رضوی اختصاص داده است که جای قدردانی و تشکر دارد.

در این‌نشست سیدکمال الدین میرجعفریان، معاون امور عمرانی استانداری، نیز گفت: ساکنان مناطق حاشیه مشهد از کمبود زیرساخت‌های مهم درمانی، ورزشی و آموزشی در رنج‌اند.

سیدمحمدرضا هاشمی، فرماندار مشهد، نیز در این‌نشست گفت: برای تأمین امنیت مناسب در مناطق حاشیه‌ای شهر مشهد، طی چندماه گذشته در ۳ مرحله طرح برخورد با اراذل و اوباش به اجرا درآمده است و ۷۵ نفر از اراذل و اوباش این‌محلات دستگیر و تحویل قوه قضائیه شده‌اند؛ ضمن اینکه ۱۸۵۰ معتاد متجاهر و ۱۲۸۰ کارتن‌خواب این‌مناطق نیز جمع‌آوری و ساماندهی شده‌اند.

پذیرایی و ارسال غذا به اقصی نقاط شهر از ۸ صبح تا یک بامداد
رستوران بین المللی
میچکا
مدیریت: محمدیاوند
۰۵۱۳۸۸۴۴۰۴۰ رستوران
۰۵۱۳۸۸۴۴۲۴۲ فست فود
آدرس: بلوار وکیل آباد نبش هنرستان ۸
Restaurant_michka s.p.o_cafe.restaurant